

Regler, som Lovforslaget i øvrigt gør gældende, aldeles uødselig, at man kan påvise en Grund til at gaa bort fra disse Regler for Bornholms Bedkommende. Hvis man holder sig alene til Skatterne og Forholdet paa Bornholm dette, at der overføres af Land- og Vigningsstat og Gammelstat i alt 2 Kr. 40 Ore, medens disse Skatters samlede Beløb er 5 Kr. 17 Ore pr. Td. bornholmsk Hartkorn. Det vil altsaa sige, at der overføres til Bornholm 47 pCt. Spørger man saa, hvad der overføres til det øvrige Land, bliver Svaret, at der af Gammelstat og Land- og Vigningsstat overføres 7 Kr. 16 Ore af 17 Kr. 41 Ore, det vil sige: der overføres i det øvrige Land 41 pCt., og Forholdet er altsaa, at man paa Bornholm overfører noget mere, end man overfører i det øvrige Land. For saa vidt er altsaa Bornholm ikke uheldigere stillet, men Spørgsmaalet bliver jo et helt andet, naar man medtager Jordebogsafgifterne og opstiller den Sætning, at en Del af Jordebogsafgifterne paa Bornholm er en virkelig Skat, men det er en Sætning, hvis Rigtighed ikke har kunnet bevises. Det ærede Medlem har i saa Henseende vistnok gjort alt, hvad der er muligt at gøre, men det er dog ikke lykkedes ham at skaffe det skildige Bevis, og jeg skulde ogsaa tro, at det heller ikke vil lykkes ham, om han end arbejder nok saa meget derpaa. Det var noget helt andet, hvis Forholdet var det, at lige Jordebogsafgifter kun kendtes paa Bornholm og ikke i det øvrige Land, men det er ikke Tilfældet. Vi have, særlig i Nordsjælland, ikke saa ringe Jordebogsafgifter til Staten, idet Ejendommene der i sin Tid ere solgte fra Staten, og navnlig have de der de halve Købesummen, idet Køberen har maattet udbetale Halvdelen af Købesummen kontant, medens den anden Halvdel er bleven staaende i Ejendommen. Disse Jordebogsafgifter kunne der løbe op til et ret betydeligt Beløb. Tager man saaledes Frederiksborg Amt, der ganske vist er det Amt, som har de højeste Jordebogsafgifter, er Forholdet dette, at der paa alt Hartkorn i Amtet hviler i Gennemsnit 13 Kr. 60 Ore pr. Td. Hartkorn. Det er vistnok noget ulige fordelt; der er nok en Del Hartkorn, der slet ikke har Jordebogsafgift, men paa den anden Side er der Ejendomme i Frederiksborg Amt, der have en betydelig højere Jordebogsafgift pr. Td. Hartkorn end den, jeg her har nævnt som Gennemsnit. Som de Herrer ville se, er et Gennemsnit for hele Amtet af 13 Kr. 60 Ore pr. Td. et meget betydeligt Beløb. Nu erkender jeg, at

Forholdet for Bornholms Bedkommende er dette, at Beløbet der er større. Det udgør i Gennemsnit 20 Kr. 40 Ore pr. bornholmsk Td. Hartkorn, og omsat til almindeligt Hartkorn vil det blive 29 Kr. 60 Ore pr. Td. Det er altsaa væsentlig større paa Bornholm. Kunde man nu endda sige: Ja, naar det er væsentlig større paa Bornholm, maa Grunden dertil være den, at en Del af disse Jordebogsafgifter maa være Skatter, men det er man ganske uberegtiget til, thi hvad er Jordebogsafgiften? Det er jo Afgifter, som ere lagte paa bedkommende Ejendomme ifølge Privatretlig Overenskomst ved Ejendommens Salg i sin Tid, og om man der har taget hele Købesummen, hvad man vistnok har gjort i mange Tilfælde paa Bornholm, og lagt den som Jordebogsafgift paa bedkommende Ejendom, eller man som i Frederiksborg Amt har nøjedes med at lægge den halve Købesum derpaa, er noget, som spiller en meget væsentlig Rolle, naar Spørgsmaalet er, hvor stor Jordebogsafgiften bliver. Altsaa denne Forstel i Jordebogsafgifternes Størrelse kan meget vel forklæres, og dette, at Jordebogsafgifterne ere højere paa Bornholm end noget andet Sted, er i og for sig ikke noget som helst Bevis for, at en Del af Jordebogsafgifterne skulde være Skatter. Nu have vi i et Par hundrede Aar betragtet disse Afgifter paa Bornholm som Jordebogsafgifter og ikke som Skatter, og derfor kunne vi i denne Sag heller ikke betragte den som andet end Jordebogsafgifter, medmindre vi, som jeg før sagde, saa fuldt Bevis for, at de trods deres Navn og trods den Behandling, de have faaet i en lang Aarrække, alligevel ere Skatter. Og der komme vi saa endelig til den Vanskelighed, som man vist vil forstaa, at naar det ærede Medlem siger, at de for en Del ere Skatter, ja, saa maa han virkelig tillige oplyse os om, for hvor stor en Del de ere Skatter, thi dette aldeles ubestemt, at de for en Del skulde være Skatter, uden at det er muligt at oplyse, for hvor stor en Del de ere det, har i Virkeligheden intet at sige. Jeg tror ikke, at der er noget at gøre i den Henseende for Bornholms Bedkommende, man maa da blive ved Lovforslagets Regler. Men noget ganske andet er det — og derpaa som det ærede Medlem for Bornholms Amts 1ste Valgstreds ogsaa ind — om man, fordi vi nu have faaet en Anledning til at trænge saa dybt ind i det bornholmske Skattevæsen, vil rejse Spørgsmaalet om at søge en Lettelse for de bornholmske Ejendomme, der svare Jordebogsafgift, og særlig da for dem, der svare Smørafgift. Det er denne Smørafgift, som hviler særlig tungt